

Rebecca Evans AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio
Cabinet Secretary for Economy, Energy and Planning

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Andrew RT Davies AS

Cadeirydd, Pwyllgor yr Economi, Trafnidiaeth a Materion Gwledig

14 Ionawr 2025

Annwyl Andrew,

Diolch am eich llythyr yn gofyn am ragor o wybodaeth yn dilyn fy sesiwn graffu gerbron Pwyllgor yr Economi, Trafnidiaeth a Materion Gwledig ar 03 Rhagfyr 2025.

Gweler yr atebion isod i'ch cwestiynau:

Ardaloedd Twf AI:

A allech chi roi mwy o fanylion ar Ardaloedd Twf AI, yn arbennig beth yn union rydych chi'n ddisgwyl y bydd yr ardaloedd yn ei wneud, a'r hyn rydych chi'n gobeithio y byddant yn ei gyflawni?

Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n cwblhau'r cynlluniau a'r mentrau sy'n gysylltiedig â'r cyhoeddiadau diweddar iawn am yr Ardaloedd Twf AI (AIGZs) yng Ngogledd a De Cymru. Fel enghraifft uniongyrchol, mae hen safle diwydiannol ffatri injans Ford ym Mhen-y-bont ar Ogwr eisoes yn destun cynlluniau ar gyfer adfywio a buddsoddiad gwerth biliynau o bunnoedd fel rhan o Ardal Twf AI De Cymru. Wrth i'r trafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU gael eu cwblhau, byddwn yn gallu cyflwyno a chyhoeddi mwy o fanylion yn y mis i ddod.

Mae ein cynlluniau yng Nghymru yn cynnwys uchelgeisiau sy'n ymestyn ymhell y tu hwnt i adeiladu Canolfannau Data ac alinio rhanddeiliaid o'r diwydiant, y byd academiaidd a'r sector cyhoeddus ar gyfer gwireddu ymchwil a datblygu ac arloesedd gyffredin ar gyfer datblygu, defnyddio a mabwysiadu AI yn y sector cyhoeddus a phreifat. Ar yr un pryd byddwn hefyd yn ceisio datblygu a thyfu ein cyfleoedd cychwynnol a mewnfuddsoddi mewn perthynas ag AI.

Mae cynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer mentrau sy'n gysylltiedig â'r AIGZs yn cynnwys gweithgareddau datblygu sgiliau a llwybr gyrfa fel rhan o gyflawniad craidd. Mae hyn yn

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ychwanegol at weithgareddau gyda phartneriaid buddsoddi sy'n gweithredu eu darpariaethau llwybr sgiliau eu hunain i gefnogi anghenion eu cadwyn gyflenwi.

Swyddi wedi'u creu a'u diogelu

Os gwelwch yn dda, wnewch chi gynnwys eich union ddiffiniadau ar gyfer swyddi wedi'u creu ac wedi eu diogelu, gan gynnwys amserlenni ar gyfer pa mor hir y mae'n rhaid i'r swydd bara ar ôl ymyrraeth.

Pan gânt eu darparu trwy ein prif fecanwaith ariannu, Cronfa Dyfodol yr Economi (EFF), mae swyddi wedi'u creu a'u diogelu yn cael eu diffinio fel swydd amser llawn parhaol sy'n gofyn am 30 awr neu fwy o waith yr wythnos gan un gweithiwr. Mae swydd ran-amser parhaol o fwy na 15 awr, ond llai na 30 awr neu fwy, yn cyfrif fel hanner swydd amser llawn parhaol, a gellir cronni'r swyddi rhan-amser parhaol hyn i gyfrif fel Cyfwerth ag Amser Llawn (FTEs).

Rhaid cynnal swyddi a gefnogir gan EFF am dair blynedd (BBaCh) neu bum mlynedd (Mawr) ar ôl i'r holl daliadau gael eu rhyddhau i'r busnes, ac mae'r cyllid yn amodol ar amodau Monitro ar Ôl Cwblhau ffurfiol, lle mae allbynnau yn cael eu hadolygu i sicrhau cydymffurfiaeth. Gall diffygion yn erbyn yr allbynnau hyn arwain at adennill cyfran o'r arian a ryddhawyd yn flaenorol.

Yn fwy cyffredinol, drwy ei weithgareddau, mae Busnes Cymru yn diffinio swydd wedi'i chreu fel swydd newydd y disgwylir iddi fodoli am o leiaf 12 mis ac nad oedd yn bodoli cyn yr ymyrraeth gymorth neu'r buddsoddiad. Mae swydd wedi'i diogelu yn swydd sy'n bodoli eisoes a ystyriwyd fel swydd mewn perygl cyn yr ymyrraeth cymorth neu'r buddsoddiad.

Y Ganolfan Ragoriaeth Fyd-eang ar gyfer Rheilffyrdd

Rhagor o fanylion ynglŷn â chyllid.

Mae'r Ganolfan Ragoriaeth Fyd-eang ar gyfer Rheilffyrdd (GCRE) wedi derbyn ymrwymiad cyllid hyd at ddiwedd mis Medi 2026, o fewn yr ymrwymiad o ddyraniad o £50 miliwn a wnaed yn 2021. Bydd hyn yn galluogi'r cwmni i barhau i weithio tuag at ei amcan o ddarparu cynllun wedi'i gynllunio a'i ganiatáu i gynnwys y cyfleuster ymchwil, datblygu, arloesi a phrofi rheilffyrdd ynghyd â mentrau cysylltiol y gellir eu gosod ar safle Nant Helen. Bydd y cyllid y cytunwyd arno yn bodloni'r costau gweithredol a chyfalaf hyd at y pwynt y gellir gwneud penderfyniad buddsoddi terfynol ar gam cyflawni'r prosiect.

Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda GCRE Ltd a Llywodraeth y DU i fanteisio ar y cyfle a gyflwynir gan brosiect GCRE ac i sicrhau y gwneir y mwyaf o'r budd a ddaw o bartneriaeth â'r sector preifat.

Prosiect i ddefnyddio gwres a gynhyrchir o hen fwyngloddiau

Manylion pellach y prosiect i ddefnyddio gwres a gynhyrchir o hen fwyngloddiau sy'n cael ei gynnal gan Yr Awdurdod Adfer Safleoedd Mwyngloddio.

Gan adeiladu ar y mapiau Cyfleoedd i adfer Gwres Dŵr Mwyngloddiau a gomisiynwyd ac a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, nododd yr Awdurdod Adfer Safleoedd Mwyngloddio

gyfle ar gyfer adfer gwres carbon isel yng nghynllun trin dŵr pwll glo Lindsay ger Rhydaman, Sir Gaerfyrddin.

Mae'r dŵr, sy'n digwydd yn naturiol ac sy'n cael ei drin gan yr Awdurdod yn gynnes o ganlyniad i egni geothermol o gramen y ddaear a'r gwres sydd wedi ei gadw o'i amser yn cylchredeg trwy haenau creigiau tanddaearol a chyn byllau glo. Mae'r gwres hwn sydd heb ei ddefnyddio hyd yma nawr yn cael ei harneisio i ddarparu gwres carbon isel ar gyfer busnes cyfagos.

Mae'r prosiect arloesol yn defnyddio cyfnewidwyr gwres sydd o dan y dŵr yn un o'r pyllau gwaddodi yng nghynllun Lindsay i adfer gwres o ddŵr y pwll glo, sydd wedyn yn cael ei drosglwyddo i uned ddiwydiannol gyfagos i gyflenwi gwres carbon isel a dŵr poeth. Rhagwelir y bydd yn arbed 17.5 tonnell o CO₂ y flwyddyn.

Mae'r cynllun trin dŵr yn agos iawn at barc diwydiannol, a gweithiodd yr MRA gyda busnes lleol Thermal Earth Ltd i gyflenwi gwres i'w huned ddiwydiannol gyfagos. Mae Thermal Earth hefyd yn osodwyr pypiau gwres achrededig, felly mae'r prosiect wedi datblygu eu profiad ac ehangu eu dealltwriaeth hefyd.

Mae'r MRA yn parhau i weithio gyda sefydliadau yng Nghymru i edrych ymhellach ar gynlluniau posibl i gyflenwi gwres i adeiladau newydd ac adeiladau presennol.

Swyddi wedi'u creu a'u diogelu drwy gymorth Llywodraeth Cymru

Dadansoddiad o nifer a lleoliad y swyddi wedi'u creu a'u diogelu gan gymorth Llywodraeth Cymru.

Ar hyn o bryd mae Llywodraeth Cymru yn ymgymryd â darn o waith ynglŷn â nifer a swyddi a gefnogir, a'u lleoliadau, a bydd hyn yn cael ei gyhoeddi yn y datganiad ystadegol nesaf ym mis Chwefror 2026.

Cyflawni datblygiad economaidd gan Gyd-bwyllgorau Corfforaethol

Eich disgwyliadau ar gyfer cyflawni datblygiad economaidd gan Gyd-bwyllgorau Corfforaethol.

Yn ddiweddar, cynhaliodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad cyhoeddus ar gynigion ar gyfer y Gronfa Twf Lleol. Fel y nodir yn y ddogfen ymgynghori, rydym yn cynnig y bydd y Cyd-bwyllgorau Corfforaethol (CJCs) yn darparu arweinyddiaeth ranbarthol a goruchwyliaeth strategol o'r Gronfa Twf Lleol, gan gydlyn buddsoddiadau i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â blaenoriaethau datblygu economaidd rhanbarthol. Yn amodol ar ganlyniadau'r ymgynghoriad, rydym hefyd yn disgwyl datblygu capasiti a gallu'r Cyd-bwyllgorau'n ystod y flwyddyn bontio, gan eu galluogi i yrru twf economaidd cydlynol a hirdymor ledled Cymru.

Bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad.

Cymorth i fusnesau bach a chanolig sy'n denu mewnfuddsoddiad

Rhagor o fanylion am y gefnogaeth i fusnesau bach a chanolig o ran denu mewnfuddsoddiad, sut mae hynny'n cefnogi'r cadwyni cyflenwi, uwchsgilio busnesau bach a chanolig, y defnydd o AI, a beth mae Busnes Cymru yn ei gynnig yn y meysydd hyn.

Mae cymorth Busnes Cymru yn helpu i wneud Cymru yn gynnig deniadol ar gyfer mewnfuddsoddi drwy ei gwneud hi'n haws i fusnesau bach a chanolig yng Nghymru gael gafael ar y wybodaeth, y cyngor a'r gefnogaeth sydd eu hangen arnynt i ddechrau, cynnal a thyfu eu busnesau. Mae'r gwasanaeth yn helpu busnesau bach a chanolig i adeiladu busnesau mwy gwydn a datblygu eu harferion busnes. Ei nod yw gwella cynhyrchiant ac ysgogi twf busnes mewn ffordd gynhwysol a chynaliadwy, trwy well buddsoddiad, allforio a chreu cyflogaeth o ansawdd da.

Mae Busnes Cymru yn rhoi mynediad i entrepreneuriaid a busnesau at ystod eang o wybodaeth, cyngor ac arweiniad diduedd i'w helpu i ddechrau, i dyfu, ac i uwchsgilio. Mae'r cymorth yn cynnwys cyngor busnes cyffredinol; cydraddoldeb a gwaith teg; effeithlonrwydd adnoddau; a manteisio ar fasnach ryngwladol; mentora a thechnoleg ddigidol. Darperir cymorth pwrpasol hefyd i helpu busnesau i gael gafael ar fwy o gyfleoedd caffael; gwella prosesau marchnata a gwerthu; dod o hyd i gyllid; a chael cyngor ym maes cyflogaeth, adnoddau dynol a sgiliau.

Busnes Cymru yw'r pwynt cyswllt cyntaf ar gyfer ymholiadau cyflogwyr mewn perthynas â datblygu'r gweithlu, cyflogaeth a chymorth sgiliau. Mae hyn yn cynnwys aelodau llinell gymorth ymroddedig i ddarparu gwybodaeth rheng flaen a chynghorwyr sgiliau ymroddedig sy'n gweithio gyda busnesau i ddeall eu hanghenion ac i gyfeirio at gymorth perthnasol o dan Recriwtio a Hyfforddi Busnesau. Mae Recriwtio a Hyfforddi Busnes Cymru yn darparu cymorth datblygu sgiliau i helpu gweithwyr ddysgu sgiliau newydd er budd busnes, neu i chwistrellu talent newydd i'r tîm, ac mae'n cynnig mynediad at lawer o raglenni Llywodraeth Cymru a all gefnogi anghenion sgiliau, hyfforddiant a recriwtio.

Mae Busnes Cymru yn helpu i wella cadwyni cyflenwi ac mae'n gweithio gyda phrynwyr yn y sector cyhoeddus i alluogi busnesau yng Nghymru i sicrhau cyfran uwch o wariant y sector cyhoeddus. Mae hefyd yn darparu cyngor caffael i helpu busnesau i wneud ceisiadau am gontractau yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat.

Gall Busnes Cymru hefyd helpu i ddatblygu dealltwriaeth a chwblhau'r prosesau caffael a gweithio gyda phrynwyr i gynnal digwyddiadau gan gynnwys sesiynau briffio i gyflenwyr a digwyddiadau cwrdd â'r prynwyr. Mae Ymgynghorwyr Tendro yn helpu busnesau i fod yn 'addas i dendro' er mwyn gwella eu siawns o ennill contractau'r sector cyhoeddus a'r sector preifat, i is-gontractio gwaith ar brosiectau mawr y sector cyhoeddus, ac i sicrhau eu lle ar fframweithiau'r sector cyhoeddus. Maent hefyd yn helpu busnesau i ddeall caffael yn y sector cyhoeddus, deall anghenion a disgwyliadau prynwyr, a sut i wneud yn fawr o GwerthwchiGymru, gan gynnwys helpu i gofrestru ac i fireinio proffiliau.

Mae Busnes Cymru yn darparu gwybodaeth, cyngor ac arweiniad i ysgogi mabwysiadu technoleg ddigidol, gan gefnogi cleientiaid i ddeall a mabwysiadu datrysiadau digidol i wella gweithrediadau ariannol a busnes, gwytnwch seiber ac e-fasnach i gyrraedd mwy o gwsmeriaid a symleiddio prosesau gwaith, sy'n cynnwys defnydd cyffredinol o ddeallusrwydd artifisial (AI). Mae Busnes Cymru yn hyrwyddo cyfleoedd, gweithdai a dysgu ar AI o'r ecosystem ehangach ar gyfer cleientiaid busnes drwy ein sianeli digidol.

Fel rhan o gyhoeddiad diweddar i gefnogi busnesau bach a chanolig gydag AI, bydd gwasanaeth Busnes Cymru yn datblygu ac yn cyflwyno rhaglen cymorth ymwybyddiaeth a mabwysiadu AI, gan weithredu argymhellion adolygiadau tymor byr diweddar ar gynhyrchiant busnesau bach a chanolig a mabwysiadu AI. Bydd hyn yn grymuso entrepreneuriaid a busnesau bach a chanolig i integreiddio AI i'w harferion busnes yn foesegol ac yn effeithiol; gyda chynghor ymarferol, dysgu a mynediad at gymorth ariannol ar uwchsgilio AI drwy'r Rhaglen Sgiliau Hyblyg (FSP) i bontio bylchau sgiliau digidol.

Effaith AI ar y farchnad swyddi

Rhagor o fanylion am y gwaith a wnaed gan Lywodraeth Cymru o ran swyddi mewn perygl ac effaith AI ar y farchnad swyddi

Mae'r galluoedd newydd y mae AI yn eu cynnig eisoes yn ail-lunio diwydiannau a marchnadoedd llafur, felly mae'n hanfodol ein bod yn deall ac yn gweithredu ar y cyfleoedd, yr heriau a'r risgiau fydd yn codi yn y dyfodol er mwyn galluogi economi Cymru a'r DU i addasu a ffynnu.

Gweledigaeth Cynllun [Deallusrwydd Artiffisial i Gymru](#) yw harneisio AI i ysgogi twf economaidd cynhwysol, trawsnewid gwasanaethau cyhoeddus yn y Gymraeg a'r Saesneg, ac arfogi'r boblogaeth â'r sgiliau angenrheidiol i ffynnu mewn dyfodol fydd yn cynnwys AI. I gefnogi'r uchelgais hon, mae Cyngor Partneriaeth y Gweithlu Cymru eisoes wedi cyhoeddi canllawiau ar y defnydd moesegol a chyfrifol o AI mewn gweithleoedd sector cyhoeddus, a thrwy hynny atgyfnerthu 'Ffordd Gymreig' unigryw y genedl o ran partneriaeth gymdeithasol. Ar yr un pryd, mae'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol yn ystyried y galw am sgiliau AI a'r cyflenwad ohonynt ar draws sectorau cyhoeddus a phreifat Cymru.

Ar hyn o bryd mae AI yn trawsnewid pob sector o economi Cymru. Mae sicrhau bod busnesau yn meddu ar sgiliau AI cadarn yn hanfodol i'w helpu i barhau i fod yn gystadleuol, denu buddsoddiad newydd, a chynhyrchu cyfleoedd cyflogaeth gwerth uchel mewn diwydiannau newydd.

Er mwyn cryfhau ac alinio'r dull o uwchsgilio AI ar gyfer busnesau bach a chanolig, mae cydweithio â rhanddeiliaid allweddol fel Ffederasiwn Busnesau Bach, Busnes Cymru, Hwb Arloesi Seiber, a Hartree Centre yn parhau .

Ym mis Ionawr, fe wnaethom lansio cynllun peilot sgiliau AI , gan roi Busnes Cymru a'r Rhaglen Sgiliau Hyblyg gyda'i gilydd i gefnogi busnesau llai i bontio bylchau sgiliau digidol a chyflymu'r broses o fabwysiadu AI moesegol a chyfrifol mewn economi ddigidol sy'n esblygu'n gyflym. Bydd y cynllun peilot gwerth miliynau o bunnoedd hwn yn rhedeg tan ddiwedd mis Mawrth 2026 a bydd hefyd yn datblygu sylfaen dystiolaeth i gefnogi'r gwaith o ddatblygu fframwaith polisi hirdymor i gefnogi sgiliau AI effeithiol a moesegol yn economi Cymru.

Drwy fabwysiadu technolegau AI a buddsoddi mewn datblygu sgiliau, gall Cymru ddatgloi manteision sylweddol o ran cynhyrchiant economaidd ac effeithlonrwydd y sector cyhoeddus. Bydd hyn yn grymuso unigolion a chyflogwyr i addasu, ffynnu ac arwain mewn economi ddigidol sy'n esblygu'n gyflym. Serch hynny, mae cydnabyddiaeth glir o'r risgiau a'r effeithiau posibl y gall AI eu cael ar y gweithlu, hawliau dynol, a chymdeithas ehangach. Felly, mae adeiladu hyder y cyhoedd ac ymddiriedaeth yn y defnydd o AI yn parhau i fod yn flaenoriaeth sylfaenol.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio
Cabinet Secretary for Economy, Energy and Planning

